

KOMMUNALSVALPROGRAMMET 2012

Vihreiden puoluevaltuuskunta hyväksyi kunnallisvaaliohjelman syksyn 2012 vaaleihin kokouksessaan 1.4.2012. <http://www.vihreat.fi/kunnallisvaaliohjelmalla>

Hurdan är den gröna kommunen?

Världen byggs i kommunerna och makten i dem tillhör oss alla. I kommunernas fullmäktige, styrelser och nämnder beslutar man om viktiga frågor när det gäller att skapa en god vardag. Därför är kommunalvalet viktigt.

Kommunalvalet handlar bland annat om daghem, skolor, hyresbostäder, arbetsplatser, hälsocentraler, äldreboende, bibliotek, teatrar, motionsplatser, bussar, cykelvägar, parker, torg och tomter, det vill säga det handlar om hur tjänster organiseras och hurdan boendemiljö vi vill ha.

Den Gröna kommunen byggs på människornas och miljöns villkor med avsikt att skapa välmående för alla. Den gröna kommunen främjar aktivitet, trivsel och jämlikhet.

En framåtblickande kommun som tar ansvar för miljön

Den Gröna kommunen tänker på framtiden. Man ska bry sig om naturen och ta klimathotet på allvar också vid andra tidpunkter än då det stundar till val. En ren livsmiljö och naturens mångfald är inte bara till fördel för oss alla, utan också ett villkor för framtida generationers lycka och välmående.

Vi bygger gedigna, hinderfria och ekologiska byggnader och bostadsområden, där servicen ligger nära, där det är bekvämt att använda kollektivtrafiken och där det finns tillräckligt med planlagda promenad- och cykelvägar. Områden som redan är bebyggda ska utvecklas genom kompletterande byggande, energireparationer och satsningar på hållbar trafik. Klimatet och plånboken är tacksamma då folk kan ta sig till butiken utan att behöva sätta foten på en gaspedal.

I den Gröna kommunen fungerar kollektivtrafiken snabbt, förmånligt och på ett heltäckande sätt också över kommungränserna. Vi vill att det är möjligt att leva ett bilfritt liv också utanför städerna. Vi behöver fler spår och bussturer. Vi utvecklar nya smidiga former av samåkning och service- och anropstrafik i glesbygden.

Vi vill minska på tvånget att använda bil och få ner utsläppen och vill därför gradera bilbeskattningen på ett rättvisare sätt än idag. Avgifterna bör vara högre där bilismens skadeverkningar är som störst och där det finns verkliga alternativ till att utnyttja egen bil. På motsvarande sätt ska avgifterna vara lägre i områden där det ofta är ett nödvändigt att till vardags ta bilen och där det inte förekommer några trafikköer.

Den Gröna kommunen bevarar närnaturen, smutsar inte ner vattendragen utan renar nedsmutsade miljöer och återställer fördärvade naturområden. Vi skyddar skogar och kärr. Vi bevakar djurens rättigheter. Vi vill ha trivsamma och vackra livsmiljöer, där det finns fler parker, promenadstigar och områden i naturtillstånd. Vi vill ha mindre buller och färre asfaltöknar.

Vi förbinder oss till ambitiösa målsättningar när det gäller att minska på avfallsmängden och öka återanvändningen. Vi vill öka återanvändningen av avfall genom att utöka antalet avfallstyper som sorteras och genom att placera sorteringskärl närmare allt fler kommuninvånare.

Vi ställer upp egna ambitiösa mål för utsläppsminskningen i kommunen och förverkligar dem. Vi stöder förnybar energi istället för kol-, torv- och kärnkraft. Genom en decentraliserad energiproduktion sysselsätter vi lokalt och hjälper hela Finland. Vi främjar förvandlingen av organiskt avfall till biogas. I den Gröna kommunen görs upphandlingarna på ett hållbart och genomskinligt sätt. Kommunerna utvecklar sitt upphandlingskunnande samt etiska och ekologiska upphandlingskriterier tillsammans. Andelen eko-, när- och vegetarisk mat liksom rättvisemärkta produkter bör ökas.

En rättvis kommun med fungerande service

Genom likvärdiga tjänster förhindrar kommunen ojämlikhet och marginalisering. Det viktigaste är

kvaliteten på tjänsterna och tillgängligheten. I den Gröna kommunen ska den egna tjänsteproduktionen vara tryggad, och den kompletteras och utökas vid behov med hjälp av tjänster från den privata och från den tredje sektorn.

Kommunernas ekonomi kan inte baseras på lånepengar. För att effektivisera servicen måste man kunna kringgå administrativa gränser, förbättra förnyelseberedskapen och effekten av olika tjänster. Skatterna kan höjas för att trygga den goda servicen, men inte för att skapa mer byråkrati.

I den Gröna kommunen är boendet mångsidigt. Vi vill ha tillräckligt med förmånliga hyresbostäder och vill att man planerar in varierande boendeformer nära varandra. Vi stöder olika former av gemenskapsboende. Den Gröna kommunen ordnar avgiftsfria samlingsplatser som är till för alla oberoende av ålder. Vi vill till exempel att kommunalt ägda utrymmen såsom skolor öppnas för gemensam användning bland kommunens invånare. Långtidsbostadslösa bör få tillgång till bostad och stödtjänster.

En högklassig, trivsamt och trygg dagvård och grundskola som dessutom ligger nära hemmet är viktiga för barns och ungdomars livskvalitet och för ett jämlikt samhälle. Vi tolererar inte att skolorna utvecklas så de blir sinsemellan ojämlika. Vi förhindrar att barn och unga marginaliseras genom att stöda familjernas välmående och förtäta samarbetet mellan grundskolans elevvård och specialundervisning, barnskyddet, specialundervisningsarbetet och aktörerna inom den tredje sektorn. Inte en enda ungdom får lämnas utan utbildning och arbete. Vi vill förverkliga en samhällsgaranti för de unga i kommunerna.

Preventiva åtgärder utgör grunden för social- och hälsovårdsservicen, och det bör finnas resurser till dem. Vi vill garantera alla invånare individuella tjänster i enlighet med deras behov. Alla bör få hjälp och vård oberoende av förmögenhet, utbildning och bostadsort. Vi vill ordna god kommunal handikappservice och stöda egenvårdarnas arbete.

Vi vill att den grundläggande hälsovården fungerar eftersom den förhindrar hälsoproblem från att anhopas och förvärras och minskar skillnaderna mellan folks individuella hälsotillstånd. Vi tryggar tillgången på yrkeskunniga inom hälsovården genom att fästa särskild vikt vid arbetsplatsandan och -välmågan och genom att skapa mer flexibilitet i arbetslivet. Vi gör servicen mobil i de kommuner där invånarantalet inte räcker till för att bevara de fasta tjänsterna. Fördomsfritt prövar vi på nya idéer för att alla ska ha tillgång till service. Kommunen får inte spara på sådana tjänster där sparåtgärderna orsakar större kostnader i framtiden, det här gäller framför allt rus- och mentalvården och skolhälsovården.

Motion och kultur främjar människors hälsa. I den Gröna kommunen har också invånare med knappa resurser möjligheter att utnyttja dessa tjänster. Vi tryggar de äldres rätt till en värdig och stimulerande ålderdom. Hemvården är i skick i den Gröna kommunen, och istället för vård på anstalt finns ombonade grupphem. På barnrådgivningarna främjas inte bara barnens välmåga utan hela familjens.

Vi vill förnya finansieringen av social- och hälsovården och strukturen på den så att alla människor får en god vård oberoende av ekonomisk ställning och bostadsort – enskilda dyra åtgärder inom social- och hälsovården får inte stjälpa hela kommunens ekonomi. Vi vill koordinera den grundläggande hälsovården och specialistsjukvården på så sätt att folk får rätt sorts vård vid rätt tidpunkt och på rätt ställe.

Den Gröna kommunen är en lockande arbetsgivare. Den tar väl hand om sin personal också då kommunstrukturen förändras och gynnar ordinarie tjänster framom snuttjobb. Då orkar arbetstagarna bättre och vill också utveckla sitt eget arbete. Vi vill ha gott ledarskap. Det här inverkar på personalens välmående och förbättrar dessutom servicen. I den Gröna kommunen är sysselsättandet aktivt och framför allt funktionshindrade erbjuds fler arbetstillfällen. Vi vill radera de byråkratiska hindren för sysselsättningen.

Den Gröna kommunen inspirerar invånarna till företagsamhet och kreativitet. Kommunen har företagsmiljöer som skapar arbetsplatser. Vi stöder invånarnas, föreningarnas och företagens möjligheter att verka på sina egna villkor.

Vi sätter värde på och skyddar kulturmiljöer. Genom att stöda konst, kultur och motion hjälper vi till att föda fram nya tankar och upplevelser och vitaliserar hela kommunen.

En öppen och lycklig kommun som är till för alla

I den Gröna kommunen kommer alla röster till uttryck. Redan före besluten fattas görs en värdering av vilka effekterna blir för kommunens olika invånare och för miljön. Också barnens och de ungas synvinkel beaktas. Alla bör ha lika möjligheter att delta, motionera, få service, arbeta och verka i ledande uppgifter. I den Gröna kommunen förverkligas jämlikheten mellan könen utan att det behövs några förklaringar.

Den Gröna kommunen är öppen och alla människor är lika välkomna. Vi utnyttjar de möjligheter mångkulturalismen erbjuder, vi stöder integreringen av invandrare och blir inspirerade av subkulturer. Vi står på minoriteternas sida och tryggar allas lika värde. Vi erbjuder kommuninvånarna service och utbildning på deras eget modersmål.

I den Gröna kommunen har beslutsfattandet inte hamnat utanför invånarnas räckvidd, och goda idéer

fastnar inte i byråkratin. Kommuninvånaren kommer åt att påverka redan då besluten förbereds. Invånarna är en resurs vid planeringen och kommunen utnyttjar aktivt deras sakkunskap vad gäller bostadsområden och service. Kommuninvånaren vet vem man ska kontakta i ärenden som gäller det egna bostadsområdet. Beslutsfattandet sker öppet och utan bindningar, det tål dagsljus. Förtroendevalda som deltar i planeringen och beslutar om den får inte samtidigt sitta i de stora butikskedjornas förvaltningsråd eller i motsvarande organ som kan skapa intressekonflikter. Minimikravet är att beslutsfattarnas bindningar öppet redovisas.

Vi behöver nationella kommunstrukturreformer för att trygga servicen. Det behövs genomtänkta kommunsammanslagningar men de bör förverkligas med beaktande av de små kommunernas närservice. Sammanslagningen av glesbygdskommuner och landskapens centralorter förändrar inte geografin och många tjänster är redan nu väl arrangerade och invånarna har hörts i saken. Också kommunernas hälsovårds- och socialtjänster kan vid behov samproduceras inom större kommunhelheter.

Inom metropolområdet lönar det sig att hitta lösningar gällande markanvändning, boende och trafik på regionbasis. Därför behöver vi en metropoladministration och ett metropolfullmäktige som väljs genom direkta val.

Det lönar sig för stadsregionerna att bilda helheter där till exempel områdets allmänna markanvändning och social- och hälsovårdstjänsterna kan planeras och ordnas demokratiskt och förnuftigt.

Vi tillåter inte att beslutsfattandet rymmer sin kos. I de Gröna kommunerna utvecklas former för direkt- och närdemokrati så att kommuninvånarna får sin röst bättre hörd och kan påverka politiska beslut och förberedningen av dem.

Vi vill till exempel inom de nya samkommunerna ha delområden med självstyre, det vill säga socknar, där sockenfullmäktige som valts i allmänna val har budgetmakt och kan bestämma om hur den centrala närservicen ska skötas och närmiljön utvecklas.

Den Gröna kommunen tar vid behov också i användning äldreråd, ungdomsfullmäktige eller andra påverkningsskanaler och ger dem beslutsmyndighet och budgetansvar. Förutom representativa organ behöver vi direkta påverkningsskanaler knutna till både förberedningen och beslutsfattandet.

Om stora principiella frågor ordnar vi folkomröstningar. Vi gör all offentlig information och allt offentligt beslutsmaterial transparent och lättförståeligt redan i förberedningsskedet. Vi kompletterar servicen för kommuninvånarna med data- och kommunikationsteknologi. Vi centraliserar inte våra datatekniska upphandlingar till monopolen utan stöder också öppna källkoder och standarder. Den Gröna kommunen är en del av det öppna, gröna informationssamhället.

Kommunen är vårt gemensamma hem – en hurdan kommun vill du ha?